

Comisia juridică, numiri și imunități

Raport

la proiectului de lege privind evaluarea externă a judecătorilor și
candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție

(nr.61 din 07.03.2023)

lectura II

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege privind evaluarea externă a judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop: a) sporirea calității actului de justiție; b) crearea mecanismului pentru efectuarea evaluării integrității actualilor judecători din CSJ și ale candidaților la funcțiile de judecător din CSJ; c) asigurarea numirii în CSJ a unor judecători imparțiali și integri.

Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură în ședința plenară din 16 martie 2023.

Pentru lectura a doua a fost examinat avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. De asemenea, au fost examinate un șir de avize care au fost recepționate. Sinteza amendamentelor deputaților se conțin în sinteză, parte integrantă la prezentul raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor săi (6 voturi – pentru), propune proiectul de lege nr.61 din 07.03.2023 spre examinare și adoptare în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Olesia STAMATE
Președintele Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege privind evaluarea externă a judecătorilor și
candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție
(nr.61 din 07.03.2023)
lectura II

Nr. d/o	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei
1.	<p>Art.6 alin.(2) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(2) În scopul desemnării membrilor prevăzuți la alin. (1) lit. a), fracțiunile parlamentare prezintă Comisiei juridice, numiri și imunități parlamentare despre candidații identificați. Comisia juridică, numiri și imunități examinează candidaturile propuse și aprobă, cu votul majorității membrilor comisiei, rapoarte cu referire la fiecare candidat. Candidatul propus de opoziție poate fi respins doar dacă nu întrunește condițiile prevăzute de art.7 alin.(1). Proiectele hotărârilor de Parlament se elaborează de Comisia juridică, numiri și imunități pentru fiecare candidat în parte și se prezintă în plenul Parlamentului</p>	<p>Deputat Olesca Stamate</p> <p>Art.6 alin.(2) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(2) În scopul desemnării membrilor prevăzuți la alin. (1) lit. a), fracțiunile parlamentare prezintă Comisiei juridice, numiri și imunități informații despre candidații identificați. Comisia juridică, numiri și imunități examinează candidaturile propuse și aprobă, cu votul majorității membrilor comisiei, rapoarte cu referire la fiecare candidat. Candidatul propus de opoziție poate fi respins doar dacă nu întrunește condițiile prevăzute de art.7 alin.(1). Proiectele hotărârilor de Parlament se elaborează de Comisia juridică, numiri și imunități pentru fiecare candidat în parte și se prezintă în plenul Parlamentului</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Art.6 alin.(2) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(2) În scopul desemnării membrilor prevăzuți la alin. (1) lit. a), fracțiunile parlamentare prezintă Comisiei juridice, numiri și imunități informații despre candidații identificați. Comisia juridică, numiri și imunități examinează candidaturile propuse și aprobă, cu votul majorității membrilor comisiei, rapoarte cu referire la fiecare candidat. Candidatul propus de opoziție poate fi respins doar dacă nu întrunește condițiile prevăzute de art.7 alin.(1). Proiectele hotărârilor de Parlament se elaborează de Comisia juridică, numiri și</p>

<p>numiri și imunități pentru fiecare candidat în parte și candidat în parte și se prezintă în plenul Parlamentului pentru a fi dezbătute și adoptate cu majoritatea prevăzută la alin. (1).”</p>	<p>pentru a fi dezbătute și adoptate cu majoritatea prevăzută la alin. (1).”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Propunerea derivă din pct. 38 din Opinia Comisiei de la Veneția nr. CDL-AD(2023)005, potrivit căruia trebuie să existe garanții că majoritatea parlamentară nu va bloca procesul de selectare a candidatului propus de opoziție.</p>	<p>imunități pentru fiecare candidat în parte și se prezintă în plenul Parlamentului pentru a fi dezbătute și adoptate cu majoritatea prevăzută la alin. (1).”</p>
<p>2. Art.7 alin.(1) și (2) se expune în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 7. Calitatea de membru al Comisiei de evaluare</p> <p>(1) Membrul Comisiei de evaluare trebuie să corespundă următoarelor cerințe:a) are studii superioare;b) are o reputație ireproșabilă;c) are cel puțin 10 ani de experiență în unul sau mai multe dintre următoarele domenii: juridic, economic, fiscal, financiar; d) nu a</p>	<p>Deputat Olesca Stamate</p> <p>Art.7 alin.(1) lit.f) și alin.(2) va avea următoarea redacție:</p> <p>„f) nu deține și nu a deținut funcția de judecător sau procuror în Republica Moldova în ultimii 3 ani;</p> <p>(2) Calitatea de membru al Comisiei de evaluare este incompatibilă cu orice funcție publică din Republica Moldova. Situațiile de incompatibilitate a membrilor Comisiei de evaluare trebuie declarate imediat și soluționate în termen de 10 zile de la declarare.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.7 alin.(1) lit.f) și alin.(2) va avea următoarea redacție:</p> <p>„f) nu deține și nu a deținut funcția de judecător sau procuror în Republica Moldova în ultimii 3 ani;</p> <p>(2) Calitatea de membru al Comisiei de evaluare este incompatibilă cu orice funcție publică din Republica Moldova. Situațiile de incompatibilitate a membrilor Comisiei de evaluare trebuie declarate imediat și</p>

<p>deținut funcția de deputat în Parlament sau de membru al Guvernului în ultimii 3 ani; e) nu a făcut parte dintr-un partid politic în ultimii 3 ani; f) nu a deținut funcția de judecător sau procuror în Republica Moldova în ultimii 3 ani; g) cunoaște limba engleză la nivel suficient pentru realizarea sarcinilor Comisiei de evaluare. (2) Calitatea de membru al Comisiei de evaluare este incompatibilă cu orice funcție publică. Situațiile de incompatibilitate a membrilor Comisiei de evaluare trebuie declarate imediat și soluționate în termen de 10 zile de la declarare.</p>	<p>Argumentare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completarea este necesară pentru a exclude posibilele acuzați de subiectivism, ce ar putea fi ulterior aduse în adresa membrilor Comisiei de evaluare. - Completarea este necesară pentru a exclude confuziile legate de detașarea în comisia de evaluare a judecătorilor străini. 	<p>soluționate în termen de 10 zile de la declarare.</p>
<p>3. Art.8 alin. (2) se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Deputat Oleseă Stamate</p> <p>Art.8 alin.(2) lit.d) va avea următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.8 alin.(2) lit.d) va avea următoarea redacție:</p>

<p>(2) Președintele Comisiei de evaluare are următoarele atribuții:</p> <p>a) coordonează activitatea Comisiei de evaluare și a secretariatului Comisiei de evaluare; b) convoacă ședințele Comisiei de evaluare; c) conduce ședințele Comisiei de evaluare; d) reprezintă Comisia de evaluare în relații cu alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat și încheie acte în numele Comisiei de evaluare;</p>	<p>„d) reprezintă Comisia de evaluare în relații cu alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat și încheie acte în numele Comisiei de evaluare;</p>	<p>„d) reprezintă Comisia de evaluare în relații cu alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat și încheie acte în numele Comisiei de evaluare;</p>
<p>Argumentare:</p> <p>Completarea este necesară pentru a asigura reprezentativitatea deplină a Comisiei de evaluare, precum și pentru a evita posibilele impedimente în activitatea Comisiei.</p>	<p>Deputat Oleseă Stamate</p> <p>La Art.11, alin.(2),(3) și (6) va avea următoarea redacție: „Articolul 11. Criteriile de evaluare</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La Art.11, alin.(2),(3) și (6) va avea următoarea redacție: „Articolul 11. Criteriile de evaluare</p>
<p>4. Art.11 se expune în următoarea redacție: Articolul 11. Criteriile de evaluare</p>		

<p>(1) În sensul prezentei legi, evaluarea constă în verificarea integrității etice și financiare a subiecților indicați la art. 3 alin. (1).</p> <p>(2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia are dubii serioase că:</p> <p>a) acesta a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile pentru un profesionist în domeniul dreptului;</p> <p>b) în privința acestuia există suspiciuni rezonabile</p>	<p>(2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia a stabilit că acesta:</p> <p>a) în ultimii 5 ani a încălcat regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, suficient de serioase pentru a-l face incompatibil cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;</p> <p>b) în ultimii 10 ani a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese incompatibile cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(3) Se consideră că un candidat nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia are dubii serioase că:</p> <p>a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri din ultimii 12 ani depășește în total 20 de salarii medii pe economie în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea candidatului;</p> <p>b) în ultimii 10 ani a admis iregularități fiscale în urma cărora impozitul pe venituri din total 20 de salarii medii pe economie în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea candidatului.</p> <p>(6) La aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(4), actele sau constatările altor organe cu</p>	<p>(2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia a stabilit că acesta:</p> <p>a) în ultimii 5 ani a încălcat regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, suficient de serioase pentru a-l face incompatibil cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;</p> <p>b) în ultimii 10 ani a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese incompatibile cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.</p> <p>(3) Se consideră că un candidat nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia are dubii serioase că:</p> <p>a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri din ultimii 12 ani depășește în total 20 de salarii medii pe economie în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea candidatului;</p> <p>b) în ultimii 10 ani a admis iregularități fiscale în urma cărora impozitul</p>
---	---	--

<p>privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017; c) acesta a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.</p>	<p>competențe în domeniile respective nu au o valoare prestabilită pentru Comisia de evaluare. Constatările din hotărârile judecătorești irevocabile sunt obligatorii pentru Comisia de evaluare, cu excepția hotărârilor pe care Comisia de evaluare le consideră arbitrare sau vădit nerezonabile.</p>	<p>neplătit a depășit în total 5 salarii medii pe economie în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea candidatului.</p>
<p>(3) Se consideră că un candidat nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia are dubii serioase că: a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri din ultimii 15 ani depășește în total 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care are loc evaluarea; b) în ultimii 10 ani a admis iregularități fiscale în urma cărora impozitul neplătit a depășit în total 3 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit</p>	<p>Argumentare inclusiv DGJ Modificarea la alin.(2) este pentru oferirea unei clarități suplimentare întru evitarea unei ambiguități. Modificările la alin.(3) derivă din pct 74 din Opinia Comisiei de la Veneția nr.CDL-AD(2023)005. Modificarea la alin.(6) derivă din pct 54 din Opinia Comisiei de la Veneția nr.CDL-AD(2023)005.</p>	<p>(6) La aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(4), actele sau constatările altor organe cu competențe în domeniile respective nu au o valoare prestabilită pentru Comisia de evaluare. Constatările din hotărârile judecătorești irevocabile sunt obligatorii pentru Comisia de evaluare, cu excepția hotărârilor pe care Comisia de evaluare le consideră arbitrare sau vădit nerezonabile.</p>

de Guvern pentru anul în care are loc evaluarea. (4) Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică: a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export; b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale; c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor indicate la alin. (5), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri; d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor indicate la alin. (5); e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing,

asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana indicată la alin. (5) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivii este parte contractantă; f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la alin. (5) are statut de donator sau de donator; g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.(5) La aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (3), Comisia de evaluare ia în considerare și averea, cheltuielile, veniturile persoanelor apropiate, așa cum acestea sunt definite în Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.(6) La

	<p>aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)-(4), actele sau constatările altor organe cu competențe în domeniile respective nu au o valoare prestabilită pentru Comisia de evaluare.</p>		
<p>5.</p>	<p>Art.13 se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 13. Acumularea informației</p> <p>(1) Comisia de evaluare și secretariatul acesteia au acces în timp real la sisteme informaționale care conțin date necesare pentru realizarea mandatului, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea. Comisia de evaluare poate primi de la orice persoană informații relevante despre subiectul</p>	<p>Deputat Olesia Stamate</p> <p>Art.13 se completează cu un alineat nou (9), iar alin.(9) actual va deveni alin.(10). Alineatul (9) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(9) Pentru evaluare nu poate fi folosită informația care constituie secret de stat, ce nu a fost desecretizată.</p> <p>Argumentare</p> <p>Modificările derivă din pct 86 și pct.89 din Opinia Comisiei de la Veneția nr.CDL-AD(2023)005.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.13 se completează cu un alineat nou (9), iar alin.(9) actual va deveni alin.(10). Alineatul (9) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(9) Pentru evaluare nu poate fi folosită informația care constituie secret de stat, ce nu a fost desecretizată.</p>

evaluat, inclusiv să acumuleze singură aceste informații. (2) Informația solicitată de la persoanele menționate în art. 11 alin. (5) se prezintă Comisiei de evaluare gratuit, inclusiv în format electronic, în termen de cel mult 10 zile de la data solicitării. (3) Persoanele fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv instituțiile financiare nu pot refuza prezentarea informației pe motivul protejării datelor cu caracter personal, a secretului bancar sau a altor date cu acces limitat, cu excepția informației care cade sub incidența prevederilor Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat și care nu a fost desecretizată. (4) Neprezentarea în termenul stabilit a informațiilor solicitate se sancționează potrivit legislației. (5) Prin derogare de la

	<p>prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea datelor cu caracter personal este admisă pe perioada desfășurării activității de către Comisia de evaluare și secretariatul acesteia. Dreptul de acces al subiectului evaluării la aceste date este asigurat de secretariat. Subiectul evaluat are obligația să păstreze confidențialitatea datelor cu caracter personal din materialele evaluării prezentate de Comisia de evaluare. (6) În scopul elucidării neclarităților depistate, Comisia de evaluare poate solicita, la orice etapă a procedurii de evaluare, date și informații suplimentare de la judecător evaluat sau de la alte persoane, cu indicarea termenului de prezentare. (7) Comunicarea</p>
--	---

cu judecătorul evaluat are loc în format electronic, prin utilizarea de către acesta a sistemului de poștă electronică a instanțelor de judecată. În cazul lipsei unei astfel de poște electronice, se utilizează poșta electronică personală a judecătorului .(8)

Neprezentarea de către judecătorul evaluat în termenul stabilit, fără motive justificate, a informației solicitate de Comisia de evaluare poate constitui temei pentru refuzul de a admite la dosarul de evaluare informația prezentată cu întârziere. În acest caz, Comisia de evaluare evaluează judecătorul în baza informației acumulate. (9)

Informația acumulată de Comisia de evaluare despre subiecții evaluării se păstrează, se arhivează, se radiază, se distruge în modul stabilit de regulamentul

	de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare.	
6.	<p>Art.15 alin.(5) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(5) Judecătorul evaluat are următoarele drepturi:a) să dea explicații în cadrul audierii referitor la dubiile prezentate în temeiul alin. (1);b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiatar pe parcursul procedurii de evaluare;c) să ia cunoștință cu materialele dosarului până la audiere;d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră relevante, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>1) La Art.15, alin.(5) se completează cu lit.e) care va avea următoarea redacție: „e) să solicite audierea sa în ședință închisă.”</p> <p>2) Art.15 se completează cu un alineat nou care va avea următoarea redacție: „(8) Refuzarea concomitentă a tuturor membrilor Comisiei de evaluare se interzice.”</p>
	<p>Deputat Olesca Stamate</p> <p>1) La Art.15, alin.(5) se completează cu lit.e) care va avea următoarea redacție: „e) să solicite audierea sa în ședință închisă.”</p> <p>2) Art.15 se completează cu un alineat nou care va avea următoarea redacție: „(8) Refuzarea concomitentă a tuturor membrilor Comisiei de evaluare se interzice.”</p> <p>Argumentare</p> <p>1) Completarea este indispensabilă pentru a asigura respectarea dreptului persoanei evaluate la nedivulgarea informației cu caracter personal sensibil, ce ar putea afecta membrii familiei sau alte persoane terțe.</p> <p>2) Această completare va contribui la evitarea blocajelor în activitatea Comisiei, mai ales că în cadrul acesteia nu sunt membri supleanți.</p>	

7.	<p>Art.16 alin. (2), (4), (5) se expune în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 16. Raportul cu privire la evaluare</p> <p>„(2) Raportul se întocmește în limba română și se adoptă de către Comisia de evaluare cu votul majorității membrilor prezenți. Membrii Comisiei de evaluare nu se pot abține de la vot.”</p>	<p>Deputat Olesca Stamate</p> <p>La Art.16, alin.(2), (4) și (5) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(2) Raportul se adoptă de către Comisia de evaluare cu votul majorității membrilor prezenți. Membrii Comisiei de evaluare nu se pot abține de la vot.</p> <p>(4) Se consideră că judecătorul nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat existența unuia sau a mai multor criterii, prevăzute la art. 11.</p> <p>(5) Raportul se expediază judecătorului evaluat, la adresa electronică a acestuia și Consiliului Superior al Magistraturii. În aceeași zi, Comisia de evaluare publică pe pagina sa web, informația despre rezultatul evaluării. Raportul de evaluare se publică pe pagina web a comisiei, luând măsurile necesare pentru protecția vieții private a judecătorului și a altor persoane, în cel mult 3 zile la adoptarea hotărârii menționate la art.17 alin.(2).”</p> <p>Argumentare</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La Art.16, alin.(2), (4) și (5) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(2) Raportul se adoptă de către Comisia de evaluare cu votul majorității membrilor prezenți. Membrii Comisiei de evaluare nu se pot abține de la vot.</p> <p>(4) Se consideră că judecătorul nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat existența unuia sau a mai multor criterii, prevăzute la art. 11.</p> <p>(5) Raportul se expediază judecătorului evaluat, la adresa electronică a acestuia și Consiliului Superior al Magistraturii. În aceeași zi, Comisia de evaluare publică pe pagina sa web, informația despre rezultatul evaluării. Raportul de evaluare se publică pe pagina web a comisiei, luând măsurile necesare pentru protecția vieții private a</p>

<p>electronică a acestuia și al Consiliului Superior al Magistraturii. În aceeași zi, Comisia de evaluare publică raportul pe pagina sa web oficială, luând măsurile necesare pentru protecția vieții private a judecătorului și a altor persoane.”</p>	<p>Modificarea este necesară pentru a spori claritatea normei. Or, în procesul de lucru proiectul raportului poate fi întocmit și în limba engleză, mai ales că 3 membri nu sunt vorbitori de română. Esențial este faptul ca versiunea de raport supusă adoptării să fie în limba română.</p> <p>Modificarea este necesară pentru a spori claritatea și precizia normei.</p> <p>Drept urmare a acestei modificări, inițial se va publica doar informația pe scurt privind promovarea sau nepromovarea evaluării, iar raportul final se va publica doar după adoptarea hotărârii CSM referitor la aceasta.</p>	<p>judecătorului și a altor persoane, în cel mult 3 zile la adoptarea hotărârii menționate la art.17 alin.(2).”</p>
<p>8. Art.20 se expune în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 20. Evaluarea candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție</p> <p>(1) Candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de</p>	<p>Deputat Olesea Stamate</p> <p>Art.20 se completează cu un alineat nou (4), iar alin.(4) actual va deveni alin.(5). Alineatul (4) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(4) Candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție din rândul judecătorilor și procurorilor li se aplică în mod corespunzător efectele nepromovării prevăzute în art. 17 alin. (4) și (5).”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.20 se completează cu un alineat nou (4), iar alin.(4) actual va deveni alin.(5). Alineatul (4) va avea următoarea redacție:</p> <p>„(4) Candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție din rândul judecătorilor și procurorilor li se aplică în mod corespunzător efectele nepromovării prevăzute în art. 17 alin. (4) și (5).”</p>

	<p>Argumentare</p> <p>Completarea este necesară pentru a exclude interpretările eronate referitor la efectele nepromovării evaluării de către candidații la funcțiile din CSJ, care vin din cadrul instanțelor judecătorești inferioare.</p>	<p>Justiție sunt evaluați conform prezentei legi.</p> <p>(2) În cazul lipsei unor reguli de etică și conduită aprobate pentru domeniul în care activează sau a activat candidatul, se verifică dacă comportamentul din trecut al candidatului generează sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corespunderea acestuia cu standardele etice și de conduită stabilite pentru judecători.</p> <p>(3) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii prevăzută la art. 17 alin. (2) și raportul Comisiei de evaluare privind nepromovarea evaluării de către candidat se transmit în termen de 5 zile Consiliului Superior al Procurorilor, Uniunii Avocaților din Republica Moldova sau instituției de învățământ în care activează candidatul, după caz, pentru adoptarea deciziei în privința carierei acestuia. Consiliul</p>
--	---	---

	<p>Superior al Magistraturii poate decide referitor la transmiterea hotărârii sale și raportului Comisiei de evaluare către alte instituții publice, abilitate cu funcții de verificare și control.</p> <p>(4) La concurs sunt admiși doar candidații care au promovat evaluarea.</p>		
<p>9.</p>	<p>Articolul 21. Dispoziții finale și tranziții</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. 12 alin. (1) care se va aplica din moment ce Consiliul Superior al Magistraturii va fi funcțional. (2) Parlamentul Republicii Moldova, în termen de 15 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va confirma componența nominală a Comisiei de evaluare.</p>	<p>Deputat Olesca Stamate</p> <p>Art.21 se completează cu un alineat nou (8), iar alin.(8) și respectiv (9) actual vor deveni Alineatul (8) va avea următoarea redacție:</p> <p>„În cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544, din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, judecători din instanțele de nivel inferior, care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.21 se completează cu un alineat nou (8), iar alin.(8) și respectiv (9) actual vor deveni alin.(9) și respectiv (10). Alineatul (8) va avea următoarea redacție:</p> <p>„În cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544, din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, judecători din instanțele de nivel inferior, care corespund criteriilor legale de ocupare</p>

<p>(3) Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea funcționării prezentei legi, inclusiv: a) va aproba, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, dispoziția privind lista partenerilor de dezvoltare, prevăzută la art. 6 alin. (6) și va asigura contactarea Parlamentului și a partenerilor de dezvoltare în vederea desemnării de către aceștia a membrilor Comisiei de evaluare, precum și în vederea identificării și angajării persoanelor care vor activa în cadrul secretariatului; b) va identifica, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, sediul pentru desfășurarea activității Comisiei de evaluare; (4) Ministerul Justiției: a) va asigura plata indemnizației lunare pentru</p>	<p>iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute anterior transferului. Pe perioada transferului, judecătorii transferați primesc salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea de muncă respectivă.”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Prezenta modificare are drept scop deblocarea situației în contextul evaluării extraordinare a judecătorilor CSJ care se propune a avea loc. În acest sens, scopul este inclusiv de a anticipa deblocarea examinării eventualelor contestații. De asemenea menționăm că norma are un efect temporar.</p>	<p>a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute anterior transferului. Pe perioada transferului, judecătorii transferați primesc salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea de muncă respectivă.”</p>
---	---	--

		<p>membrii Comisiei de evaluare prevăzuți la art. 6 alin. (1) lit. a) din contul mijloacelor financiare aprobate în buget pentru evaluarea externă/extraordinară a judecătorilor și procurorilor; b) va organiza prima ședință a Comisiei de evaluare în cel mult 5 zile lucrătoare de la confirmarea componenței nominale a acesteia.</p> <p>(5) Consiliul Superior al Magistraturii:</p> <p>a) în termen de 5 zile lucrătoare de la expirarea termenului pentru depunerea dosarelor, transmite Comisiei de evaluare lista candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, inclusiv datele de identificare și de contact ale acestora;</p> <p>b) în cel mult două săptămâni de la promovarea evaluării de către primii 3 candidați, desfășoară</p>
--	--	---

<p>concurusul de ocupare a funcțiilor de judecător al Curții Supreme de Justiție.</p>	<p>(6) Comisia de evaluare:</p> <p>a) în cel mult 10 zile lucrătoare de la confirmarea componenței nominale, își va alege președintele;</p> <p>b) în cel mult 20 zile de la confirmarea componenței nominale, va aproba regulamentul propriu de organizare și funcționare și regulamentul secretariatului;</p> <p>c) în cel mult 15 zile lucrătoare de la primirea listei menționate la art. 12 alin (1), va demara procedura de evaluare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție care nu au depus cerere de demisie;</p> <p>d) în cel mult 10 zile lucrătoare de la primirea dosarului candidatului la funcția de judecător al Curții Supreme de</p>
---	--

Justiție, va demara procedura de evaluare a acestuia;

e) în cel mult 6 luni de la demararea procedurii, va evalua toți candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și va emite rapoarte de evaluare cu privire la fiecare subiect evaluat.

(7) Judecătorii Curții Supreme de Justiție în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi, care au promovat evaluarea, își continuă activitatea de judecător în cadrul Curții. (8) Prin derogare de la prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și de la prevederile legilor ce reglementează statutul special al anumitor categorii de funcționari publici, se permite detașarea funcționarilor publici din cadrul autorităților și instituțiilor publice către

	secretariat. (9) Prezenta lege își încetează acțiunea la data finalizării examinării de către Curtea Supremă de Justiție a ultimei contestații depuse împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii prevăzute la art. 18.		
10.	Art.3 alin.(3) se expune în următoarea redacție: „ (3) Cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. b) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea de către judecător a cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării.”	<p>DGJ</p> <p>La art.3, propunem excluderea frazei a 2-a a alin.(3). Retinem ca demisia este un act unilateral de voința a salariatului prin care comunica angajatorului decizia de a înceta raporturile de muncă cu acesta, iar acțiunea data nu poate avea ca efect sancționarea sub nici o formă a salariatului. Simplul fapt al depunerii demisiei, din oricare motive, nu poate genera/echivala cu nepromovarea evaluării, aceasta poate servi temei pentru neacceptarea de către CSM a demisiei.</p> <p>Argumentare:</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Contravine scopului legii, or se propune evaluarea extraordinară a judecătorului în cadrul căreia Comisia va analiza informațiile referitoare la integritatea etică și financiară a judecătorilor. Iar termenul stabilit este pentru excluderea depunerii cererii ulterioare din considerentele riscurilor parvenite la etapa evaluării. Suplimentar a se vedea pct.5 (Capitul II) al sintezei Ministerului Justiției la obiecție și propunerile parvenite la etapa avizării a proiectului de lege, pentru crearea percepției referitoare la termenul respectiv.</p>
11.	Art.4 alin.(3) se expune în următoarea redacție:	<p>DGJ</p> <p>- alin. (3), lit. (d), se propune completarea competentei vizate, din considerentul ca nu este indicat</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>- Comisia va analiza informațiile referitoare la integritatea etică și financiară a</p>

<p>„(3) Pentru realizarea mandatului său, Comisia de evaluare are următoarele competențe:a) colectează, acumulează și verifică prin mijloace neinterzise de lege orice date relevante pentru evaluare;b) accesează orice sisteme informaționale care conțin date relevante pentru realizarea mandatului său, inclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect);c) solicită informații de la subiectul evaluat;d) solicită și obține gratuit de la alte persoane fizice și juridice de drept public sau privat, inclusiv de la instituțiile financiare;e) audiază subiectul evaluat și alte persoane ce dețin informații relevante pentru evaluare;f) efectuează evaluarea și adoptă rapoarte privind rezultatele</p>	<p>ce solicita și obține Comisia de evaluare de la entitățile indicate. Or, asigurarea clarității și previzibilității normei constituie o cerință obligatorie de structurare a normei. In context, Curtea reține ca previzibilitatea și claritatea constituie elemente <i>sine qua non</i> ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise (HCC nr. 5/2018).</p> <p>- alin. 3, lit. (f), se indica despre necesitatea revizuirii termenului de „<i>rapoarte</i>” în calitate de act în care se materializează rezultatele evaluării Comisiei de evaluare, din considerent ca raportul, prin natura sa constituie un set de informații la un anumit subiect, și prin natura sa, nu produce anumite efecte. In acest sens, se propune înlocuirea cuvântului raport/rapoarte cu lexemul hotarare/decizie - notiuni care sunt potrivite ca sens în materia materializării concluziilor Comisiei de evaluare în procesul vizat în proiect.</p>	<p>judcătorilor în acest sens și informația va fi solicitată în contextul examinării chestiunilor respective.</p> <p>- Decizia finală aparține CSM-ului care va emite decizia de materializare a concluziilor comisiei de evaluare. Raportul este pentru includerea unui spectru mai larg de informații ce vor fi prezentate CSM ului.</p>
--	--	--

	<p>evaluării;g) are alte competențe prevăzute de prezenta lege.</p>		
<p>12.</p>	<p>Art.6 se expune în următoarea redacție: Articolul 6. Componenta Comisiei de evaluare (1) Comisia de evaluare este formată din 6 membri numiți cu votul a 3/5 din deputații aleși după cum urmează:a) 3 membri cetățeni ai Republicii Moldova -- propuși de fracțiunile parlamentare, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției;b) 3 membri – propuși de partenerii de dezvoltare.(2) În scopul desemnării membrilor prevăzuți la alin. (1) lit. a), fracțiunile parlamentare prezintă Comisiei parlamentare juridice, numiri și</p>	<p>DGJ La art. 6: - La alin. (1) din proiect se propune formarea Comisiei de evaluare din 6 membri numiți cu votul a 3/5 din deputații aleși, iar la alin. (7) - componenta nominala a Comisiei de evaluare se confirma prin hotarare a Parlamentului. Retinem ca potrivit prevederilor Constitutiei cuprinse la art. 74 alin.(2), hotararile se adopta cu votul majoritatii deputatilor prezenti. In continuarea celor expuse, tinem sa punctam ca Parlamentul va adopta hotarari de numire a membrilor Comisiei de evaluare - cu votul a 3/5 din deputatii aleși si o hotarare cu privire la componenta nominala a Comisiei - cu votul majoritatii deputatilor prezenti (art.6 alin.(7). Prin urmare, pentru evitarea contradictiilor este necesar de coroborat reglementarile sus-mentionate, prin asigurarea unicitatii de reglementare. Subsecvent, mentionam si faptul ca, Curtea Constitutionala in Hotararea nr. 27/2015 a statuat ca, Parlamentul nu poate institui alte cvorumuri decizionale decat cele expres stabilite de Constitutie. - La alin. (4), se propune reformularea</p>	<p>Nu se acceptă Cvorumul respectiv este similar Legii nr.26/2022, privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor care a fost supus verificării constituționalității, în acest sens nefiind sesizate careva contradicții. De asemenea acest aspect este în coroborare cu propunerile expuse în opinia Comisiei de la Veneția, referitor consensul mai larg. La alin. (4) a se vedea pct 1 din sinteza.</p>

<p>imunități informația despre candidații identificați. Comisia juridică, numiri și imunități examinează candidaturile propuse și aprobă, cu votul majorității membrilor comisiei, rapoarte cu referire la fiecare candidat. Proiectele hotărârilor de Parlament se elaborează de Comisia juridică, numiri și imunități pentru fiecare candidat în parte și se prezintă în plenul Parlamentului pentru a fi dezbătute și adoptate cu majoritatea prevăzută la alin. (1). (3) Dacă una dintre fracțiunile parlamentare nu asigură desemnarea candidaturii în termenul prevăzut, Comisia juridică, numiri și imunități înaintează proiectele hotărârilor de Parlament și rapoartele pentru candidații desemnați conform alin. (2) spre dezbateri în plenul</p>	<p>mecanismului privind situația în care nici o fracțiune parlamentară nu desemnează nici un candidat pentru componenta Comisiei de evaluare, în vedea prevenirii constituirii unui blocaj în procesul de creare a Comisiei. Din acest considerent, se recomandă revizuirea instrumentului dat, prin oferirea posibilității fracțiunii parlamentare care nu a prezentat sau candidatură careia nu a fost acceptată să prezinte repetat alt/alti candidați, în vederea asigurării echilibrului în procesul de desemnare a membrilor Comisiei. Se reliefează ca în varianta propusă de proiect, ar putea apărea riscul imposibilității desemnării a 3 membri în cadrul Comisiei de evaluare, fapt ce vine în contradicție cu art. 6 alin. (1).</p> <p>- La alin. 5, se propune indicarea pragului minim de persoane eligibile desemnate de partenerii de dezvoltare, or stabilirea doar a pragului maxim (ce/ mult 6 persoane eligibile), s-ar putea să fie propus un număr egal sau mai mic cu numărul persoanelor selectate de Comisia juridică, numiri și imunități (3 persoane). Astfel, în vederea evitării riscului nominalizat, se indică despre necesitatea propunerii pragului minim, în vederea asigurării posibilității de a alege cei mai buni candidați dintr-un număr mai mare de persoane propuse de partenerii de dezvoltare.</p>
--	---

Parlamentului.(4) Dacă una dintre fracțiunile parlamentare nu a desemnat nici o candidatură, sau dacă candidatura propusă nu a fost aprobată cu numărul necesar de voturi, Comisia de evaluare se constituie și activează cu numărul de membri ce a fost confirmat prin hotărâre a Parlamentului conform alin. (7). (5) În scopul desemnării membrilor prevăzuți la alin. (1) lit. b), partenerii de dezvoltare prezintă Parlamentului, printr-o scrisoare comună, o listă din cel mult 6 persoane eligibile. În cadrul Comisiei parlamentare juridice, numiri și imunități se examinează candidaturile propuse și se aleg 3 persoane care au obținut cel mai mare număr de voturi în cadrul ședinței comisiei parlamentare. Acestea sunt propuse plenului Parlamentului în vederea numirii

în calitate de membri ai Comisiei de evaluare. Comisia parlamentară elaborează proiectul hotărârii Parlamentului, însoțit de un raport, care se dezbate în plenul Parlamentului și se adoptă cu votul majorității prevăzute la alin. (1). (6) În sensul prezentei legi, prin parteneri de dezvoltare se înțeleg donatorii internaționali (organizațiile internaționale, misiunile diplomatice și reprezentanțele acestora din Republica Moldova) activi în domeniul reformei justiției și combaterii corupției în ultimii 2 ani. Lista acestora se aprobă prin dispoziție a Guvernului. (7) Componența nominală a Comisiei de evaluare se confirmă prin hotărâre a Parlamentului. (8) Membrii Comisiei de evaluare prevăzuți la alin. (1) lit. a) beneficiază lunar de o

<p>indemnizație echivalentă cu dublul salariului de bază al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani, stabilit la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>		
<p>13. Art.7 alin.(1) și (2) se expune în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 7. Calitatea de membru al Comisiei de evaluare</p> <p>(1) Membrul Comisiei de evaluare trebuie să corespundă următoarelor cerințe:a) are studii superioare;b) are o reputație ireproșabilă;c) are cel puțin 10 ani de experiență în unul sau mai multe dintre următoarele domenii: juridic, economic, fiscal, financiar; d) nu a deținut funcția de deputat în Parlament sau de membru al</p>	<p>DGJ</p> <p>La art.7:</p> <p>- La alin. (1) lit.g), este instituita obligativitatea de a cunoaște la un nivel suficient limba engleza -fara insa a stipula obligativitatea cunoasterii limbii romane, care ar trebui sa constituie un criteriu obligatoriu, de vreme ce membrii Comisiei vor avea obligativitatea sa cerceteze/examineze multiple documente ce vizeaza activitatea etica si finaciara a candidatului, intocmite in limba romana. Cunoasterea unei limbi de circulatae internationala in orice circumstante reprezinta un atu al oricarei persoane/candidat, dar este neargumentata pozitia autorilor potrivit careia cunoasterea limbii engleze constituie un criteriu mai superior decat cunoasterea limbii statului.</p> <p>- La alin. (2), este specificata incompatibilitatea calitatii de membru a Comisiei de evaluare cu „<i>orice functie publica</i>”. In sensul Legii nr. 158/2008, conform</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Norma cu referire la cerințele membrului Comisiei sunt similare Legii nr.26/2022, privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, care a fost supus verificării constituționalității, în acest sens nefiind sesizate careva contradicții.</p>

	<p>Guvernului în ultimii 3 ani; e) nu a făcut parte dintr-un partid politic în ultimii 3 ani; f) nu a deținut funcția de judecător sau procuror în Republica Moldova în ultimii 3 ani; g) cunoaște limba engleză la nivel suficient pentru realizarea sarcinilor Comisiei de evaluare. (2) Calitatea de membru al Comisiei de evaluare este incompatibilă cu orice funcție publică. Situațiile de incompatibilitate a membrilor Comisiei de evaluare trebuie declarate imediat și soluționate în termen de 10 zile de la declarare.</p>	<p>art. 7, potrivit nivelului atribuțiilor titularului, funcțiile publice se clasifică în următoarele categorii: a) funcții publice de conducere de nivel superior; b) funcții publice de conducere; c) funcții publice de execuție. În sensul celor relatate, se propune extinderea incompatibilităților și asupra funcțiilor de demnitate publică, reglementate de Legea nr. 199/2010, astfel încât să fie abordată unitară a situației, dar și în vederea excluderii ingerințelor/influenței din partea persoanelor care dețin funcții de demnitate publică în procesul de evaluare vizat în proiect.</p>	
14.	<p>Art.18 alin. (2) se expune în următoarea redacție: (2)Contestația se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează în termen de cel mult 30 de zile de un complet format</p>	<p>DGJ La art. 18 alin. (2) în partea ce ține de atributia Curtii Supreme de Justiție de a admite contestația depusa dacă constată ca „<i>există circumstanțe defapt care puteau duce la promovarea evaluării</i>”, reținem constatările Curtii Constituționale expuse în Hotărârea nr. 5/2023, în care Curtea a „ajuns la concluzia ca dispozițiile contestate nu asigură candidații nepromovați ca vor</p>	<p>Nu se acceptă Autorul a transpus în proiect rezervele Curtii Constituționale expuse în Hotărârea nr. 5/2023.</p>

	<p>din primii 3 judecători care au promovat evaluarea și nu au activat în cadrul Curții Supreme de Justiție până la data de 31 decembrie 2022. Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise de către Comisia de evaluare erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea evaluării și, în acest caz, dispune reluarea procedurii de evaluare de către Comisia de evaluare.</p>	<p>beneficia de o „examinare suficientă” a problemelor centrale ale contestațiilor formulate în fața completului special al Curții Supreme de Justiție. Prin urmare, textul „daca constata existenta unor circumstante care puteau duce la promovarea evaluarii de catre candidat” din articolul 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26/2022 contravine articolelor 20, 23 alin. (2) si 54 din Constitutie.</p>
--	--	--

Olesea STAMATE,
Președintele Comisiei